

Inleiding

In het voorjaar van 2021 is het lesprogramma *DigiVitaler – digitale zorg dichterbij* van Stichting Digisterker gelanceerd. Dit educatieve programma ondersteunt mensen bij het leren kennen en in gebruik nemen van digitale zorgtoepassingen. Heeft jouw bibliotheek besloten om met *DigiVitaler* aan de slag te gaan? Dan wensen we je veel succes met de voorbereidingen en de uitrol! Om je bij het opstarten te helpen, hebben we in dit document alvast wat ideeën en tips voor je op een rij gezet.

Wat is DigiVitaler?

Er komen steeds meer mogelijkheden om je zaken digitaal te regelen, ook als het gaat om het monitoren van je gezondheid en het regelen van zorg. Deze ontwikkelingen hebben grote invloed op het leven van iedereen. Maar voor veel mensen gaan deze ontwikkelingen ook erg snel. Met *DigiVitaler* willen we mensen op weg helpen.

DigiVitaler is een lesprogramma dat bestaat uit korte lessen over verschillende vormen van digitale zorg. Cursisten maken daarmee, onder begeleiding van docenten, kennis met digitale zorg en leren ermee werken. Er zijn bijvoorbeeld lessen over het zoeken van informatie via websites als Thuisarts.nl en Apotheek.nl, over gezondheidsapps, over het videoconsult met een zorgverlener en over het patiëntenportaal van de huisarts en van het ziekenhuis.

Bij elke les hoort een boekje en een video met uitleg. Om te kunnen oefenen krijgt de cursist van de docent een werkblad met oefeningen. Bij diverse onderwerpen kan de cursist veilig oefenen in een oefenomgeving, zonder dat hij daarvoor gebruik hoeft te maken van zijn eigen (privacygevoelige) gegevens. Ook voor de docent zijn er ondersteunende lesmaterialen, zoals een docentenhandleiding, een 'lesstarter' en een quiz voor in de les.

Vrijwel alle bibliotheken bieden producten of diensten aan waarmee volwassenen een of meer basisvaardigheden kunnen versterken. Het programma *DigiVitaler*, dat inzet op het versterken van digitale gezondheidsvaardigheden, past daar goed in. Zie voor meer informatie de [DigiVitaler-flyer](#) en de *DigiVitaler*-website digivitaler.nl. Heb je de lancering van *DigiVitaler* gemist, dan kun je [deze video](#) bekijken.

Starten met het lesprogramma

Bibliotheken zijn enthousiast om te starten met *DigiVitaler*-programma. En ook zorgorganisaties reageren positief en hebben belangstelling voor de ondersteuning die bibliotheken aan mensen kunnen bieden. Maar het thema 'Gezondheid en zorg' is enorm breed en nog relatief nieuw terrein voor de bibliotheeksector. Geef jezelf en je docenten de gelegenheid om je te oriënteren op dit thema. Bied het programma bijvoorbeeld eerst aan een doelgroep die je al goed kent. De kennis en inzichten die je opdoet kun je vervolgens meenemen in je aanbod naar 'nieuwe' doelgroepen en samenwerkingspartners.

De meeste bibliotheken die starten met *DigiVitaler* beginnen met kleinschalige activiteiten. Zij doen dit bijvoorbeeld door:

- ✓ het organiseren van een zelfstandige *DigiVitaler*-lessenreeks; een mooi voorbeeld daarvan vind je hier: sunenz.nl/digivitaler-oefenen-met-digitale-zorg/
- ✓ het organiseren van losse workshops over een bepaald onderwerp, zoals het patiëntenportaal van de huisarts
- ✓ het inhoudelijk verbreden van het cursusaanbod Klik & Tik en 'Werken met de e-overheid' met de onderwerpen uit *DigiVitaler*; zie bijvoorbeeld de [programmabrochure](#) van een aantal bibliotheken in Twente

Daarnaast betrekken bibliotheken hun docenten bij de oriëntatie op *DigiVitaler* door ze te laten deelnemen aan de [DigiVitaler-docenteninstructie](#). Deze docenteninstructie is voor gecertificeerde Digisterker-docenten niet verplicht, maar wel zeer sterk aanbevolen. Voor niet-gecertificeerde docenten is deze instructie wel verplicht.

Om te kunnen starten met de lessen ontvang je van Stichting Digisterker per mail inloggegevens, zowel voor jezelf als voor de docenten. Heb je geen inloggegevens, neem dan contact op met Stichting Digisterker.

Cursisten krijgen inloggegevens van hun docent. De boekjes die bij de lessen horen kun je als coördinator online [bestellen](#). Ander lesmateriaal op papier print je zelf. Voor de online lesmaterialen maakt de cursist tijdens de les gebruik van digivitaler.nl.

Wil je je vanuit je rol van coördinator graag inlezen op het thema digitale zorg en actuele digitale zorgtoepassingen? Dan zijn dit goede informatiebronnen:

- ✓ zorgvanu.nl
- ✓ [Beter met e-health in 60 minuten](#) (boekje beschikbaar gesteld door auteur Liesbeth Meijnckens)

Werven van cursisten – vindplaatsen

Ben je van plan om te starten met *DigiVitaler*, dan kun je wellicht eerst volstaan met de werving via de voor jou bekende kanalen en vindplaatsen van cursisten, zoals een buurthuis of welzijnsorganisatie.

In sommige gevallen nemen zorgorganisaties, zoals huisartsen, zelf contact op met de bibliotheek om te informeren naar het aanbod, zodat ze patiënten daarop kunnen wijzen. Dat is natuurlijk heel mooi! We zien al op diverse websites en in nieuwsbrieven van zorgverleners verwijzingen naar de bibliotheek verschijnen. Mooi voorbeeld hiervan is:

- ✓ [Onze Huisartsen met de bibliotheken in de Liemers en Arnhem](#)

Communicatiematerialen

Voor de werving van cursisten kun je gebruik maken van wervingsmateriaal uit de [DigiVitaler communicatie- en marketingtoolkit](#), die de Koninklijke Bibliotheek (KB) met een aantal bibliotheken ontwikkelt. Denk hierbij aan flyers, posters, banners, voorbeeldteksten voor nieuwsberichten en afbeeldingen voor beeldschermen en sociale media.

Deze communicatiematerialen kun je in de bibliotheek gebruiken en ook aanbieden aan samenwerkingspartners. De materialen uit de toolkit zijn aanpasbaar en kun je inzetten voor het informeren en werven van cursisten en (zakelijke) samenwerkingspartners. Kijk samen met je marketing-collega welke van de materialen je kunt gebruiken.

Veel zorgverleners zijn niet zo goed bekend met het aanbod van de bibliotheek. Daarom verschijnt er binnenkort via de Koninklijke Bibliotheek een zakelijke brochure en een infomercial over *DigiVitaler* binnen de bibliotheek. Dit kun je bijvoorbeeld inzetten tijdens presentaties of bij het leggen van nieuwe contacten in de zorg.

Bouwen aan een netwerk in de zorg

Digitale zorg is enorm in opkomst en de komende jaren zal zorg zich steeds meer verplaatsten naar de eigen leefomgeving van mensen, ondersteund door technologie (e-health) en waar noodzakelijk door zorgprofessionals. Het accent zal de komende jaren verschuiven van zorg naar gezondheid, welzijn en zelfregie. Veel zorgverleners en zorgorganisaties buigen zich over de vraag hoe zij ervoor kunnen zorgen dat digitale zorg bereikbaar en toegankelijk wordt voor iedereen die dat wil. Als bibliotheek kun je vanuit je maatschappelijke educatieve rol mensen ondersteunen, bijvoorbeeld met cursussen en hulp bij het oefenen.

De zorgsector en de bibliotheeksector kunnen veel voor elkaar betekenen waar het gaat om digitale gezondheidsvaardigheden van (kwetsbare groepen) patiënten. Voorwaarde hiervoor is dat partijen behoefte en aanbod op elkaar gaan aansluiten. Dat is gemakkelijker gezegd dan gedaan, omdat de zorg in Nederland enorm versnipperd en gelaagd is in allerlei lokale, regionale en landelijke overleg- en financieringsstructuren. En ook bibliotheken zijn heel verschillend in omvang en slagkracht. Je kunt dus veel tijd kwijt zijn in het 'elkaar vinden' en 'met elkaar afstemmen'. Om je hierin te ondersteunen hebben we een aparte brochure gemaakt met daarin de belangrijkste overlegstructuren en lokale/regionale overlegtafels rond het thema digitale zorg en (digitale) gezondheidsvaardigheden. Je leest daar meer over in onze brochure [Bouwen aan een netwerk in de zorg – doe het samen!](#).

Wil je meer weten over het Nederlandse zorgstelsel? Dan is zowerktdezorg.nl een goed startpunt.

De rol van de Koninklijke Bibliotheek en de POI's

De Koninklijke Bibliotheek koopt het *DigiVitaler*-lesprogramma landelijk in bij Stichting Digisterker als onderdeel van het digitale educatieve aanbod van bibliotheken. Hiermee zet de KB met de bibliotheeksector een belangrijke stap in het bieden van ondersteuning van burgers op het gebied van digitale gezondheidsvaardigheden. De Koninklijke Bibliotheek wil, met de Samenwerkende Provinciale Ondersteuningsinstellingen (SPN) en bibliotheken, werken aan een netwerkagenda op het gebied van gezondheid en zorg. Door de ontwikkeling van deze netwerkagenda zal de Bibliotheek zich op termijn binnen de zorg profileren als een herkenbare en erkende samenwerkingspartner. De KB zoekt daarin de samenwerking met strategische partners, zoals met het ministerie van VWS, en met partnernetwerken in de zorg.

“De ontwikkeling binnen de gezondheidszorg is dat we toegroeien naar meer ‘hybride’ vormen van zorg waarbij persoonlijke zorg en digitale zorg steeds vaker gecombineerd zullen worden. Een deel van de zorg zal zich verplaatsen naar de eigen woonomgeving. Denk daarbij aan monitoring op afstand. Om met deze nieuwe technologieën om te leren gaan, kunnen bibliotheken een grote rol spelen in het digitale zelfvertrouwen van burgers met beperkte gezondheidsvaardigheden. Dat zien we al in allerlei onderwerpen terug, zoals het Donorregister en de CoronaCheck app. De KB, SPN en Stichting Digisterker zullen de komende tijd samen optrekken om het thema Bibliotheek en Gezondheidsvaardigheden structureel een plek te geven binnen de sector en te positioneren binnen het regionale én landelijke netwerk. Dit in het kader van de doorontwikkeling van de brede, maatschappelijke-educatieve bibliotheek conform de uitgangspunten in het bibliotheekconvenant. De inkoop van educatieve content, zoals het programma *DigiVitaler* waarmee bibliotheken concreet aanbod kunnen gaan bieden, is de eerste (grote) stap die we hierin gezamenlijk hebben genomen.”

Maaïke Toonen – Programmamanager Bibliotheek en basisvaardigheden

KB } nationale
bibliotheek

Net als bij de ontwikkeling van het Informatiepunt Digitale Overheid, kan je bibliotheek zich door deze gezamenlijke inspanning van de bibliotheeksector gesteund voelen. Denk daarbij aan financiering, hulp bij lokale en regionale samenwerking en praktische hulp bij de uitvoering. De voortgang van het thema ‘Bibliotheek en Gezondheid’ kun je volgen via de [nieuwsbrieven van Bnetwerk](#), de nieuwsbrief van je eigen POI en via de website van Bnetwerk: bibliotheeknetwerk.nl/basisvaardigheden-volwassenen/gezondheid.

Aan de slag? Deel je vragen en ervaringen

Ben je gestart met het *DigiVitaler*-programma? Heb je een goede ervaring? Loop je ergens tegenaan? Of wil je graag advies van een andere bibliotheek? Word dan lid van de [DigiVitaler-biebtobieb-groep](#).

Meer informatie of vragen?

Op de website digivitaler.nl vind je (nadat je als coördinator bent ingelogd) een overzicht van [veelgestelde vragen](#).

Maar je kunt natuurlijk ook contact met ons opnemen:

